

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **126619** (13) **U**
(51) МПК

B61F 5/12 (2006.01)

B61F 5/06 (2006.01)

МІНІСТЕРСТВО
ЕКОНОМІЧНОГО
РОЗВИТКУ І ТОРГІВЛІ
УКРАЇНИ

(12) ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

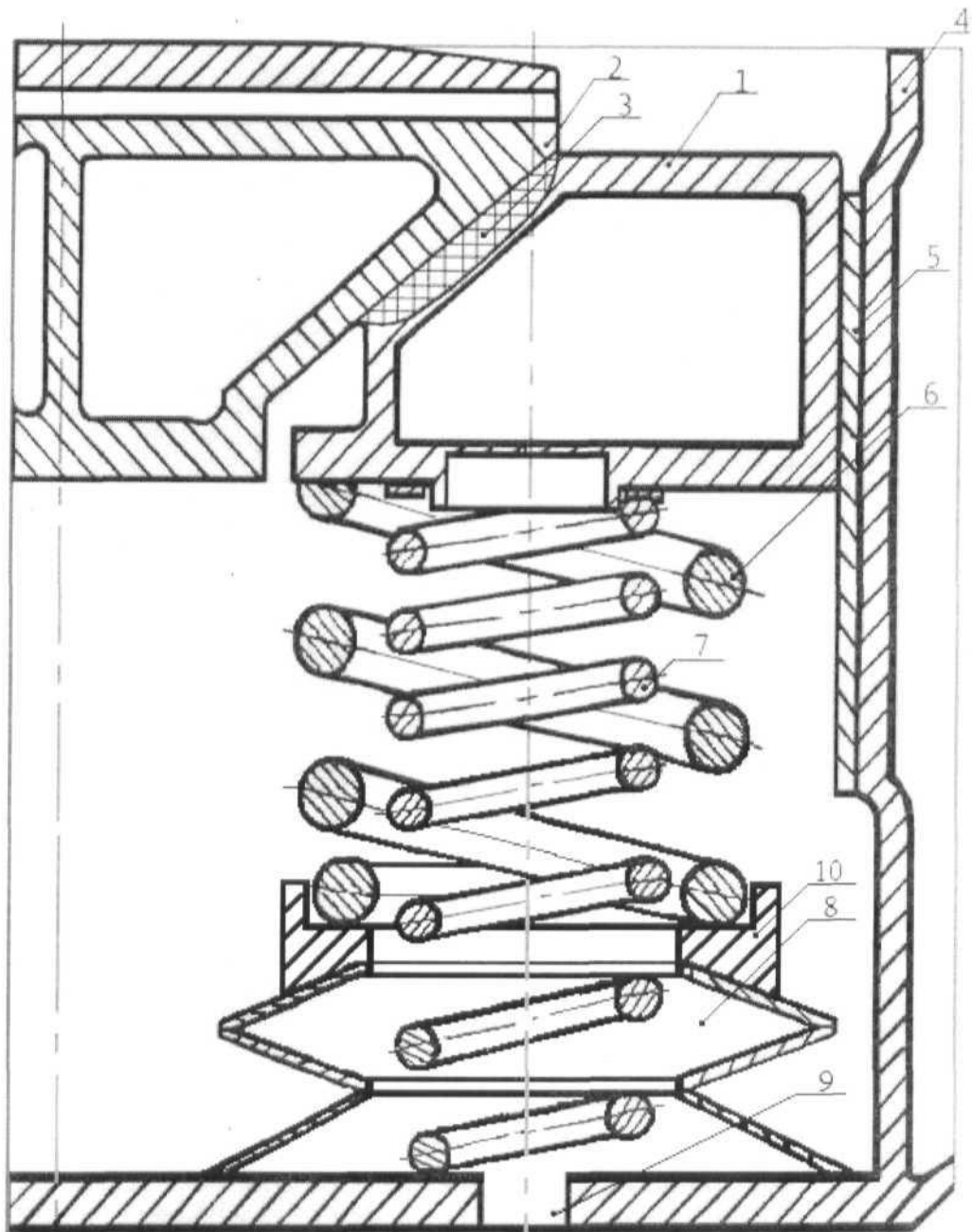
(21) Номер заявки: u 2018 01143	(72) Винахідник(и): Потапенко Ольга Олександрівна (UA), Могила Валентин Іванович (UA), Горбунов Микола Іванович (UA)
(22) Дата подання заявки: 06.02.2018	(73) Власник(и): СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ, проспект Центральний, 59-а, м. Севєродонецьк, Луганська обл., 93400 (UA)
(24) Дата, з якої є чинними права на корисну модель: 25.06.2018	
(46) Публікація відомостей про видачу патенту: 25.06.2018, Бюл.№ 12	

(54) ФРИКЦІЙНИЙ КЛИНОВИЙ ГАСИТЕЛЬ КОЛИВАНЬ ВІЗКА ВАНТАЖНОГО ВАГОНА

(57) Реферат:

Фрикційний клиновий гаситель коливань візка вантажного вагона містить фрикційний клин зі сферичним заглибленням на похилій поверхні та розташований між надресорною балкою, у гніздах якої розміщено змінний сферичний вкладиш, і фрикційною планкою бічної рами візка технологічний отвір нижнього поясу бічної рами, при цьому фрикційний клин спирається на внутрішню і зовнішню натискні пружини ресорного підвішування і контактує похилою частиною поверхні з надресорною балкою візка, а вертикальною частиною поверхні - з фрикційною планкою бічної рами візка. При цьому внутрішня і зовнішня натискні пружини ресорного підвішування виконані комбіновано з тарілчастими пружинами (ресорами), при цьому внутрішня натискна пружина ресорного підвішування розташована усередині тарілчастої пружини (ресори) та закріплена у технологічному отворі нижнього поясу бічної рами візка вантажного вагона, а між зовнішньою натискною пружиною ресорного підвішування та тарілчастими пружинами (ресорами) встановлено металеву кільцеву прокладку.

UA 126619 U

Корисна модель належить до залізничного транспорту, а саме стосується конструкції вагона, і стосується гасіння механічних коливань у конструкціях центрального ресорного підвішування візків вантажного вагона при проходженні ним нерівностей колії під час руху.

Відомий фрикційний гаситель коливань візка вагона, який встановлюють на візках типу ЦНИИ-ХЗ-0 вантажних вагонів для гасіння вертикальних і горизонтальних коливань кузова вагона. Його встановлюють між надресорною балкою й бічною рамою візка. Він містить фрикційний клин, встановлений на внутрішній і зовнішній натискних пружинах ресорного підвішування, фрикційний клин контактує похилою частиною поверхні з надресорною балкою візка, а вертикальною частиною поверхні - з фрикційною планкою бічної рами візка, і має в нижньому поясі бічної рами технологічний отвір для центрування натискних пружин [див. Шадур Л.А. /Вагоны./ Учебник для вузов ж.д. тр-та. - М.: Транспорт. 1980. - 439 с. - С. 167-168, рис. VII. 27].

Недолік відомого фрикційного гасителя коливань візка вагона полягає у наступному. При швидкостях руху 50-60 км/год. коефіцієнти динаміки порожніх вагонів значно гірші, ніж у навантажених, що призводить до обмеження швидкості руху порожніх складів. У міру зносу гасителя коливань прогини ресорного підвішування збільшуються до тих пір, доки не настануть жорсткі удари при повному виборі переміщення фрикційних клинів, що максимально стискає пружини, поки не відбудеться їх злом. Внаслідок обмеження максимально допустимої величини статичного прогину ресорного підвішування вантажних вагонів за умовами зчепленості у порожньому та навантаженому станах, весь діапазон експлуатаційних швидкостей лежить у докритичній та критичній областях коливань вагона. При цьому виникають коливання вагона, що наближаються до резонансних, обмежуючи використання візка при підвищених швидкостях руху і осьових навантаженнях.

Також відомий "Фрикційний клиновий гаситель коливань візка вантажного вагона" (патент UA № 115545, опубл. 25.04.2017, бюл. № 8/2017), який містить фрикційний клин, розташований між надресорною балкою і фрикційною планкою бічної рами візка, який опирається на внутрішню і зовнішню натискні пружини ресорного підвішування та містить у нижньому поясі бічної рами технологічний отвір і контактує похилою частиною поверхні з надресорною балкою візка, а вертикальною частиною поверхні - з фрикційною планкою бічної рами візка, при цьому на похилій поверхні клина виконано сферичне заглиблення, а у гніздах надресорної балки розміщено змінний сферичний вкладиш. Цей фрикційний гаситель вибрано за прототип.

Недолік фрикційного клиновою гасителя коливань візка вантажного вагона полягає у недостатньому запасі прогину розташованої під клином пружини на її знос без втрати підвішуванням демпфуючої здатності ресорною комплекту пружин. Отже параметри ресорного підвішування не забезпечують оптимальні динамічні характеристики вантажного вагона одночасно в завантаженому та порожньому режимі.

В основу корисної моделі поставлена задача удосконалення фрикційною клинового гасителя коливань візка вантажного вагона, що забезпечить пружну мінімальну деформацію ресорного підвішування при великих навантаженнях, завдяки двоступеневому режиму демпфірування, рівномірний розподіл навантажень, плавність ходу та гасіння коливань, пом'якшення ударних навантажень, діючих на колеса від колії, стабілізацію роботи клинової системи гасіння коливань та підвищення безпеки руху.

Поставлена задача вирішується тим, що у фрикційному клиновому гасителі коливань візка вантажного вагона, що містить фрикційний клин зі сферичним заглибленням на похилій поверхні та розташований між надресорною балкою, у гніздах якої розміщено змінний сферичний вкладиш, і фрикційною планкою бічної рами візка технологічний отвір нижнього поясу бічної рами, при цьому фрикційний клин спирається на внутрішню і зовнішню натискні пружини ресорною підвішування і контактує похилою частиною поверхні з надресорною балкою візка, а вертикальною частиною поверхні - з фрикційною планкою бічної рами візка, внутрішню і зовнішню натискні пружини ресорного підвішування виконано комбіновано з тарілчастими пружинами (ресорами), при цьому внутрішня натискна пружина ресорного підвішування розташована усередині тарілчастої пружини (ресори) та закріплена у технологічному отворі нижнього поясу бічної рами візка вантажного вагона, а між зовнішньою натискною пружиною ресорного підвішування та тарілчастими пружинами (ресорами) встановлено металеву кільцеву прокладку.

Суть корисної моделі пояснюється кресленням, де показано загальний вигляд фрикційного клиновою гасителя коливань візка вантажного вагона, клин якого має сферичне заглиблення на похилій поверхні, надресорну балку, змінний сферичний вкладиш, а внутрішня і зовнішня натискні пружини ресорного підвішування виконані комбіновано з тарілчастими пружинами (ресорами), при цьому внутрішня натискна пружина ресорного підвішування розташована

усередині тарілчастої пружини (ресори) та закріплена у технологічному отворі нижнього поясу бічної рами візка вантажного вагона, а між зовнішньою натискною пружиною ресорного підвішування та тарілчастими пружинами (ресорами) встановлено металеву кільцеву прокладку.

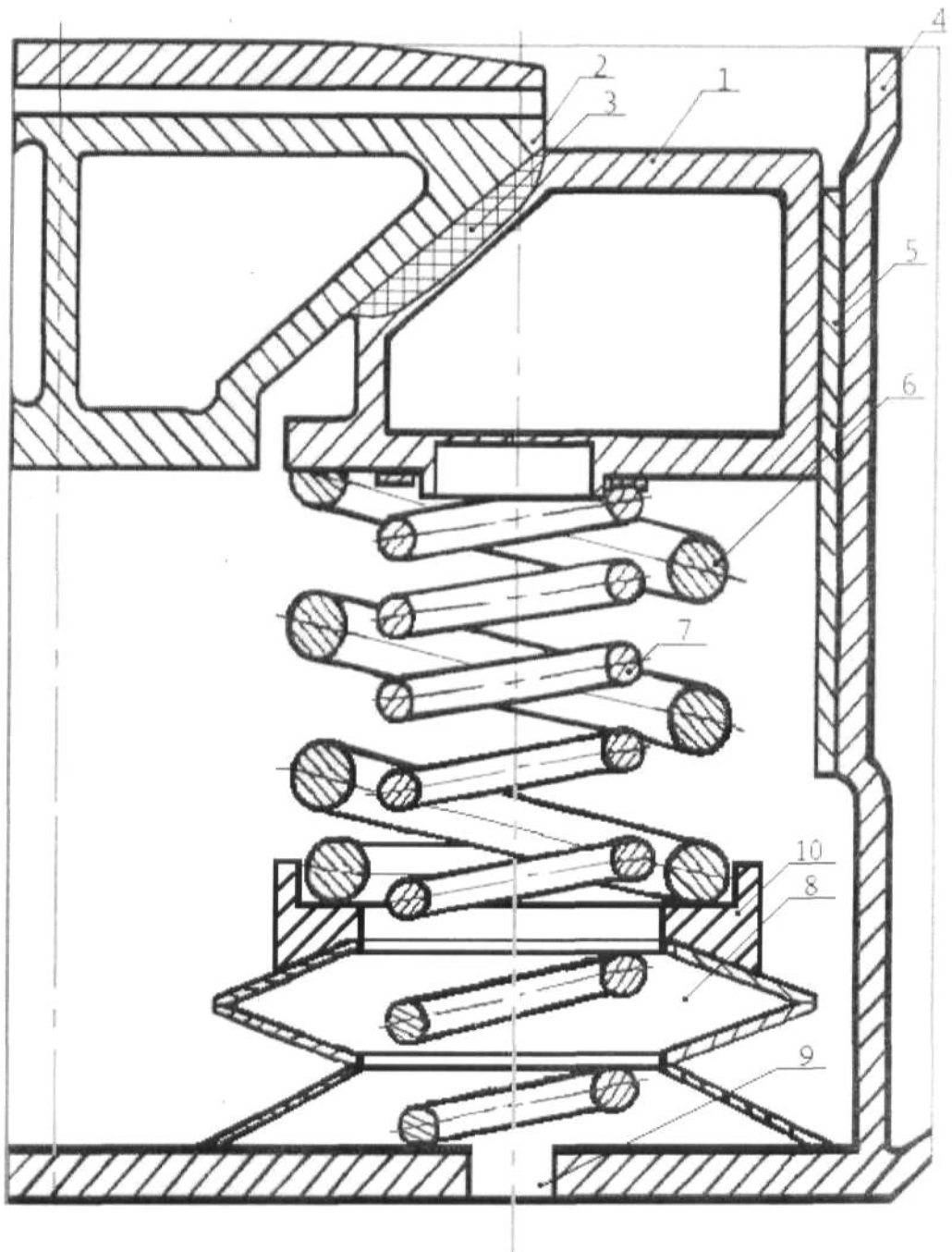
5 Фрикційний клиновий гаситель коливань візка вантажного вагона містить клин 1, надресорну балку 2, змінний сферичний вкладиш 3, фрикційну планку 5 бічної рами 4 візка, бічну раму 4, зовнішню натискну пружину 6, внутрішню натискну пружину 7, тарілчасту пружину (ресору) 8, технологічний отвір 9, металеву кільцеву прокладку 10.

10 Корисна модель працює наступним чином. У процесі коливань буксового ступеня підвішування візка вагона фрикційні клини 1, встановлені на натискних пружинах ресорного підвішування, а саме на зовнішній 6 і верхній частині внутрішньої пружини 7 та тарілчастих пружинах (ресорах) 8, зазнають висхідного або низхідного переміщення. При цьому між похилою та вертикальною поверхнями клина 1 та відповідними поверхнями надресорної балки 2 зі змінним сферичним вкладишем 3, фрикційної планки 5 бічної рами 4 візка виникають сили тертя. Навантаження від надресорної балки 2 через похилу поверхню зі змінним сферичним
15 вкладишем 3 передається на похилу робочу поверхню зі сферичним заглибленням клина 1, який, в свою чергу, передає навантаження вертикальною поверхнею на фрикційну планку 5 бічної рами 4, а своєю основою на натискні пружини ресорного підвішування, а саме на зовнішню 6 і верхню частину внутрішньої пружини 7 через металеву кільцеву прокладку 10 на
20 тарілчасту пружину (ресору) 8. Дана конструкція має двоступеневий режим демпфірування залежно від режиму експлуатації вантажного вагона (порожній та завантажений). У порожньому режимі експлуатації навантаження сприймають зовнішня 6 і верхня частина внутрішньої пружини 7, у завантаженому режимі в роботу вступає тарілчаста пружина (ресора) 8. У результаті дії навантаження натискні пружини ресорного підвішування, а саме зовнішня 6 і
25 верхня частини внутрішньої пружини 7 деформуються прямо пропорційно навантаженню, тарелі тарілчастих пружин (ресор) 8 розпрямляються і кут зменшується, ресора отримує прогин, забезпечуючи пружну мінімальну деформацію при великих навантаженнях, рівномірний розподіл навантаження, стабілізацію роботи клинкової системи гасіння коливань.

30 Пропонована корисна модель забезпечить пружну мінімальну деформацію при великих навантаженнях завдяки двоступеневому режиму демпфірування, рівномірне навантаження та зменшення загального зносу взаємодіючих фрикційних поверхонь, пом'якшення ударних навантажень, діючих на колеса від колії, стабілізацію роботи клинкової системи гасіння коливань, плавність ходу та ефективно гасіння коливань, стабільність коефіцієнта відносно тертя у центральному ресорному підвішуванні протягом міжремонтного пробігу, поліпшення динамічних
35 властивостей візка вантажного вагона, збільшення пробігу візка без зміни елементів та підвищення безпеки руху.

ФОРМУЛА КОРИСНОЇ МОДЕЛІ

40 Фрикційний клиновий гаситель коливань візка вантажного вагона, що містить фрикційний клин зі сферичним заглибленням на похилій поверхні та розташований між надресорною балкою, у гніздах якої розміщено змінний сферичний вкладиш, і фрикційною планкою бічної рами візка технологічний отвір нижнього поясу бічної рами, при цьому фрикційний клин спирається на
45 внутрішню і зовнішню натискні пружини ресорного підвішування і контактує похилою частиною поверхні з надресорною балкою візка, а вертикальною частиною поверхні - з фрикційною планкою бічної рами візка, який **відрізняється** тим, що внутрішня і зовнішня натискні пружини ресорного підвішування виконані комбіновано з тарілчастими пружинами (ресорами), при цьому внутрішня натискна пружина ресорного підвішування розташована усередині тарілчастої пружини (ресори) та закріплена у технологічному отворі нижнього поясу бічної рами візка
50 вантажного вагона, а між зовнішньою натискною пружиною ресорного підвішування та тарілчастими пружинами (ресорами) встановлено металеву кільцеву прокладку.

Комп'ютерна верстка О. Рябко

Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, вул. М. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, Україна

ДП "Український інститут інтелектуальної власності", вул. Глазунова, 1, м. Київ – 42, 01601